
18.03.09

JUDASPASSIE

LOD & B'ROCK

DOMINIQUE PAUWELS / PIETER DE BUYSSEER / INNE GORIS

CONCERTZAAL - 20.00

19.15 Inleiding door Pieter de Buysseer

CONCERTGEBOUW

BIO

Dominique Pauwels studeerde aan het Conservatorium van Gent, het Sweelinck Conservatorium van Amsterdam en het IRCAM te Parijs. Sinds 1991 componeert hij regelmatig voor tv, zoals voor *Het huis van wantrouwen*, *Morgen maandag*, *Alles kan beter*, *Het eiland ...* Sinds 2004 is Dominique Pauwels componist in residentie bij LOD. Hij werkte er nauw samen met choreografe en danseres Karine Ponties: *Le chant d'amour du grand singe* (2003), *Brutalis* (2003), *Holeulone* (2006), *Boreas* (2007). Met Guy Cassiers creëerde hij voor LOD en Toneelhuis *Onegin* (2006) en *Wolfskers* (2007). In 2008 werkte hij samen met Peter Verhelst aan *LEX*.

Pieter De Buysser neemt een unieke plaats in binnen het theaterlandschap. Hij is oprichter van het toneelhuis Lampe waar hij drie trilogieën creëert. Twee zijn reeds afgewerkt: *De Kritiek van de Geraakte Rede* en *De Kritiek van het Vermogen*. In deze werken werpt hij een kritisch licht op de filosofie van Kant. Voor LOD werkte Pieter De Buysser eerder al samen met Dick van der Harst en Koen De Sutter aan *De Stotteropera* (2004) en met Dominique Roodthoofte aan *The Attendants' Gallery* (2006). Voor de toekomst plant hij in samenwerking met Inne Goris en Dominique Pauwels *De Muur* (2010).

Nadat Inne Goris via haar stageplaats bij Bronks in aanraking kwam met theater, volgde ze een opleiding tot theaterregisseur en dramadocent aan de Toneelacademie Maastricht. In 2001-2002 ging *Zeven* in première. *Zeven* ontsproot aan haar fascinatie voor sprookjes en hun stilzwijgende, duistere ondertoon. In 2003-2004 produceerde ze *Drie Zusters*. Inne Goris werkte voor deze creatie samen met Bart Moeyaert. Samen kaapten ze met deze voorstelling de 1000 Watt Prijs 2003 weg. Door haar medewerking aan de *Judaspassie* start Inne Goris een artistiek parcours onder de vleugels van LOD. Volgend seizoen volgt *Medeia* en *De Muur*, telkens in samenwerking met Pieter De Buysser. In 2011 staan *Kindsoldaten* en *Sneeuw* op het programma.

UITVOERDERS

---

compositie, bewerking en concept

DOMINIQUE PAUWELS

tekst

PIETER DE BUYSSER

regie

INNE GORIS

mezzosopraan

BONITA HYMAN

basbariton

ROMAIN BISCHOFF

acteur

KADI ABDELMALEK

2 knaapjes en 1 meisje

HARUKA SUGIHARA, KORNEEL VAN NESTE

EN WOUTER VALVEKENS

**LEDEN VAN HET KINDERKOOR VAN DE VLAAMSE
OPERA, VOORBEREID DOOR HENDRIK DEROLEZ**

koor (opgenomen)

COLLEGIUM VOCALE GENT

orkest

B' ROCK

vormgeving

MICHIEL VAN CAUWELAERT

kostuums

LIEVE MEEUSSEN

repetitor

GEERT CALLAERT

lichtontwerp

FRANCIS GAHIDE

techniek

LEO VERLINDEN

PINO ETZ

DIEDERIK SUYKENS

STIJN DESCHACHT

MARC COMBAS

productie

LOD

coproductie

**B'ROCK, COLLEGIUM VOCALE GENT, DESINGEL
& CONCERTGEBOUW (BRUGGE)**

met de steun van

DE VLAAMSE OPERA

vertaling tekst naar Engels

PETER CONNELLY

vertaling tekst naar Hebreeuws

TOMER EILON

vertaling Arabisch

ALLAL BOU-RQIA

PODIUM

Met Nederlandse boventiteling

DE JUDASPASSIE

Een project van Dominique Pauwels,
Pieter De Buysser & Inne Goris

Dominique Pauwels: 'Judas is na Jezus het belangrijkste personage in het Bijbelverhaal, hij is een soort tegenbeeld van Jezus. Hij is een figuur met wie ik iets kan aankaarten, niet vanuit de controverse maar enkel en alleen al door de geladenheid van het woord 'judas'. Jezus en Judas hebben dezelfde mythische status, met als enige verschil dat Jezus een onbereikbaar personage is en dat Judas net zeer bereikbaar is. Toen de vertaling van het evangelie van Judas uitkwam, kregen mijn ideeën rond de Passie concreet vorm: ik besloot een Judaspasie te maken.'

Het evangelie van Judas

Begin april 2006 werd in Washington het evangelie van Judas openbaar gemaakt, dat 'het geheime relaas' bevat 'van een openbaring uitgesproken door Jezus in een tweegesprek met Judas Iscariot'. Het evangelie is zo'n 1700 jaar oud en is niet van de hand van de apostel Judas maar wellicht van een gnostische sekte. Volgens de gnostici was Judas de enige apostel die de ware aard van Jezus kende. In de Bijbel zou de kennis van Judas achtergehouden worden en met dit evangelie wilden de gnostici de zogenaamde 'verrader van Jezus' in ere herstellen.

Het evangelie van Judas loste als dusdanig Pauwels' verwachtingen niet helemaal in. Hij stootte meteen al op een fundamenteel probleem toen hij de vertaling van het evangelie onder ogen kreeg: het evangelie van Judas eindigt net daar waar de Passie zou moeten aanvangen. De laatste bewaard gebleven zin is: 'En hij gaf Hem aan hen over'.

Daarnaast komt ook de tragiek van de figuur van Judas nauwelijks aan bod in dit

gnostische evangelie. Daar waar Dominique Pauwels net geïnteresseerd is in de mens achter Judas, is in dit evangelie zijn figuur louter functioneel. Pauwels: 'Die tragiek is nochtans niet te onderschatten: Judas moest Jezus verraden, hij had geen andere keus. Judas was instrumenteel in Gods heilsplan. Volgens dat plan moest Jezus geofferd worden en daarvoor had God iemand nodig, een katalysator. Die iemand was Judas.'

Daarom deed hij een beroep op auteur Pieter De Buysser om de gaten op te vullen en een libretto voor de *Judaspasie* te schrijven.

Het libretto

Het grote verschil met de evangeliën die we kennen, is dat Judas in dit apocriefe evangelie de trouwste vriend was van Jezus en dat Jezus hem vraagt om hem aan de Romeinen uit te leveren. De Buysser: 'Dat vind ik een heel inspirerend idee. Ik probeer in de *Judaspasie* het verhaal van de religie opnieuw te vertellen en er, vanuit de kritische filosofie, mijn persoonlijke kijk op te geven. In de *Judaspasie* verschijnt het beeld van een Jezus die geen beeld wil worden. Een verlosser die vraagt niet op hem te wachten, een meester wiens leer pas volledig verschijnt zodra hij zelf verdwijnt. Jezus vraagt aan Judas om hem te helpen in stilte te verdwijnen.'

'In de *Judaspasie* vertelt De Evangelist als een live verslaggever hoe Judas Jezus overdraagt. De rol van het koor wordt opgenomen door 'Het meer van Galilei', een meer van een koor dat alle kreten van verdriet en vreugde weerkaatst en verwerkt. En er is een natuurgetrouwe Drievuldigheid die zich uitspreidt over verleden, heden en toekomst: De laatste paus, De eerste ongelovig gelovige, en De Stiltezanger van tegenwoordig.

Zij bezingen hun commentaar en medeleven met wat er voor hun ogen gebeurt.'

'Deze *Judaspassie* is een vertaling van de klassieke passie, maar ook een verraad. Inhoudelijk is het een judaskus aan de katholieke passie. Maar dan misschien een judaskus zoals in het apocriefe evangelie van Judas en zoals in deze Passie, een kus tussen twee vrienden, om elkaar op en verder te tillen.'

Een hedendaagse Passie

De Passie is het kroonjuweel van de liturgische kunst. Een Passie is een instrumentaal-vocale compositie in cantate of oratoriumvorm, gebaseerd op het lijdensverhaal van Christus.

Dominique Pauwels legt met zijn Passie de vinger aan de pols van onze samenleving. 'Enerzijds kan je niet naast de leegloop van de kerken kijken, anderzijds heb ik de indruk dat er een sterke herleving is van de mystieke symbolen, dat mensen opnieuw de behoefte hebben zich te verenigen en samen dingen te beleven.' De Buysser: 'Er is een grote secularisering bezig en dat vind ik goed. Maar ik denk ook dat er op een iets te drastische manier komaf is gemaakt met de religie. Op een bepaald moment zullen mensen er op een ongecontroleerde manier naar gaan teruggrijpen. Omdat religie iets betekende dat nog niet is opgevuld door iets anders.'

Aan de Passie nemen een koor, solisten en een orkest deel, zoals in de klassieke Passie. Het koor (Collegium Vocale Gent) krijgt de rol van Het meer van Galilei en wordt virtueel gemaakt: de stemmen klinken door een grote installatie van speakers. Daar

naast zijn er vijf solisten, een acteur en een orkest live aanwezig. Het orkest bestaat uit veertien strijkers van B'rock, aangevuld met elektronica. Het personage van Judas wordt vertolkt door basbariton Romain Bischoff, dat van Jezus door mezzosopraan Bonita Hyman. De laatste paus, De eerste ongelovig gelovige en De Stiltezanger van tegenwoordig worden gebracht door twee jongens en een meisje van het Kinderkoor van de Vlaamse Opera. De Marokkaanse acteur Kadi Abdelmalek neemt de rol van De Evangelist voor zijn rekening.

Zoals vaak gaat Pauwels met luidsprekers aan de slag. Elke luidspreker is één stem uit het koor. Ze staan achter de solisten en ook tussen het publiek, waardoor de toeschouwers de stemmen door de zaal naar buiten horen bewegen. Pauwels: 'Het koor, dat voor het volk staat en commentaar geeft, verlaat het instituut. De solisten vertellen hun verhaal op den duur alleen. Dat heeft voor mij een belangrijke symbolische betekenis. Het instituut van de Kerk heeft zijn binding met de maatschappij verloren.'

'Voor mij staat in de Judaspassie de onvoorwaardelijke vriendschap centraal. Pieter schrijft in zijn libretto dat Judas Jezus draagt. Dat vind ik een prachtig poëtisch beeld. In de *Judaspassie* is het offer dat Judas brengt minstens even groot als dat van Jezus, alleen heeft hij er geen medaille voor gekregen.'

Ellen Stynen

16 januari 2009

B'ROCK

---

dirigent

Frank Agsteribbe

eerste viool

Meret Lüthi (concertmeester)

Sara Decorso

Jorge Jimenez

Oriana Kriszten

tweede viool

Jivka Kaltcheva

Liesbeth Nijs

David Wish

Isabelle Verachtert

altviool

Luc Gysbregts

Sabine Dziewior

Manuela Bucher

cello

Rebecca Rosen

Benjamin Glorieux

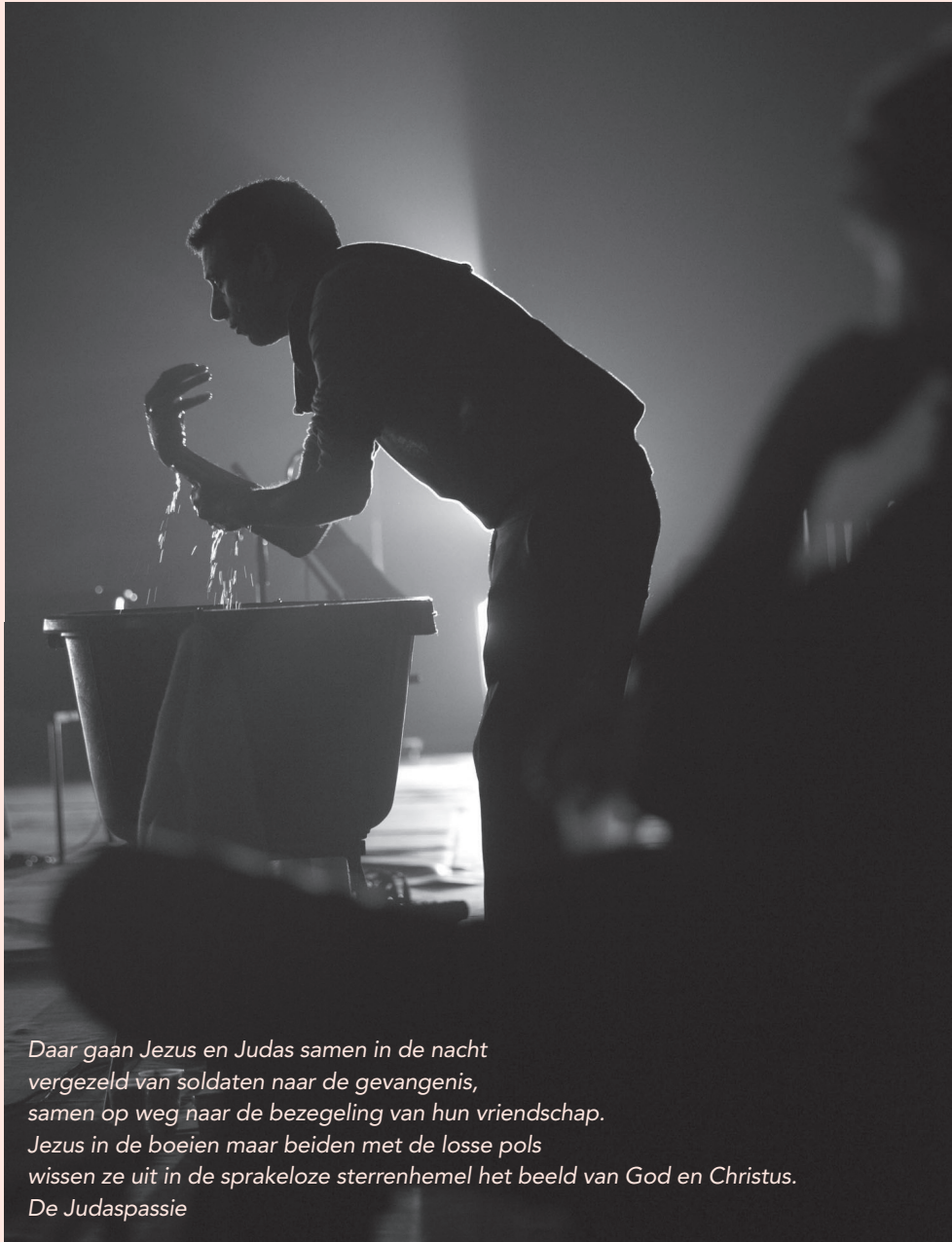
contrabas

Tom Devaere

keyboard en electronics

Benjamin Van Esser

---

*Daar gaan Jezus en Judas samen in de nacht
vergezeld van soldaten naar de gevangenis,
samen op weg naar de bezegeling van hun vriendschap.
Jezus in de boeien maar beiden met de losse pols
wissen ze uit in de sprakeloze sterrenhemel het beeld van God en Christus.
De Judaspassie*

© Kurt Van der Elst

Liquid Room

IN DE KIJKER

di 07.04.09 / 20.00 / Concertzaal

LIQUID ROOM / ICTUS / ARS MUSICA

Nieuwe muziek op drie podia, een oneindige mix van uiteenlopende werken, een ware klankorgie. De luisteraar is hier een passant die zelf bepaalt waar, wanneer en hoelang hij blijft luisteren. De pauzes kunt u helemaal zelf inplannen. Uitdagend werk van grootheden als Lois V Vierk, James Tenney en Kurt Schwitters staat naast de jonge generatie. Een schare geluidsingenieurs en de musici van Ictus doen de rest.

CONCERTGEBOUWCAFE

Geniet van een verwenkoffie, fingerfood of lunches à la carte in het Concertgebouwcafé. Beluister aan je tafel de cd-selectie als voor- of naproefje van een concert, of lees er een goed boek van het Concertgebouw. De cd's en boeken zijn bovendien ter plaatse te koop. Tijdelijke fototentoonstellingen komen goed tot hun recht in de hedendaagse architectuur van Robbrecht en Daem. U vindt dit rookvrije cultuurcafé op de benedenverdieping van het Concertgebouw.

tickets & info: www.concertgebouw.be / ☎ +32 70 22 33 02 / 📄 In&Uit, 't Zand 34, 8000 Brugge

DISCOVERY

DISCOVERYPAS
50% KORTING VOOR JONGEREN

Provincie
West-Vlaanderen

BRUGGE
MUNICIPALITEIT

DeMorgen
een open geest heeft meer

Knack
weekend
FOCUS
WINKELMAN

Klara

PORT AUTHORITY
ZEEBRUGGE

Electrabel

FLUXYS
LIGGELIJKHEID EN TRAGHEID

BOMBARDIER